

A budapesti rend.

A rend nagyon szép és nagyon hasznos dolog, de olyasvalami, amivel csinyján kell bánni, ha azt akarjuk, hogy csakugyan szép és hasznos legyen és ne az emberiség életének megkeserítője. A nagyon is kevés rend boszúság, mert ez más szóval rendetlenségnek hívják, a tulságosan sok rend pedig kellemetlen nyügg, mert feleslegesen és ostobán béklyozza le az emberek ölekvési szabadságát.

Szóval az igazi rendesinálás tulajdonképpen abban áll, hogy szerencsésen eltaláljuk a rendetlenség és a szekatura között az arany középútát. Nagyvárosokban, ahol sok száz ezer ember él együtt, valódi rend nem is képzelhető el másképpen, csak úgy, hogy a közönség önmagát fegyelmezi. Mindig az a rend az igazi rend, amit a tömeg csinál önmagában, vagy a hatósággal közös egyetértésben, az a rend, amit a hatóság a tömeg ellenére akar megcsinálni, a legtöbbször vagy innen marad a renden, vagy tul is ló rajta.

És ezzel körülbelül már meg is adtuk magyarázatát annak, hogy itt Budapesten miért nincsen igazi rend? Azért, mert maga a tömeg fegyelmezetlen, mert a tömeg, ide érte a plörözös nagyságukat és a szépen szabott raglános urakat is, alapjában véve neveletlen mob, amelyik a maga akaratóból és a maga jószántából nem tudja a maga egyéni érdekét és egyéni kényelmét összhangba hozni a közös érdekekkel, a vele egy uton járó, vele egy cél felé igyekező emberek érdekével. Pedig egy olyan városban, amelyiknek közel egy millió lakosa van, nem élhet valaki úgy, hogy állandóan füttyül embertársai érdekeire.

Budapesten azonban minden lehet, ezért szokás nálunk kávéházban és vendéglőben átkiabálni egyik asztaltól a másikhoz, ezért szokás Budapesten minden nyilvános helyen olyan hangosan viselkedni, mintha az a lüdmásan vihancoló társaság magának sajátította volna ki az utcát, a színházat a hangversenytermet, ezért szokás minden színházi estét megzavarni az utolsó fölvonás utolsó jeleneteiben a ruhatár ellen intézett rohammal és viszont ezért szokás a színházba későn érkezni és kopogós lépésekkel végigmenni a földszinten, az élvezetükben megzavart nézők kétségbeesett pisszegése közben. Ezért szokás a „megtelt” táblás villamosokra fölkapaszkodni akkor is, ha a kalauz erélyesen tiltakozik, ezért szokás a mozokban az olcsó helyre szolgáló jeggyel betülni

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

351.75

Hely

Idő

"1913"

Személy

Hely

351.75

1913

Szerző

Cím A budapesti rend.

Forrás:

Magyar szó

Bp-

1913 III/21.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

a legjobb helyre és ezt a helyet nem nagyon... a jegyszédők tiltakozására sem. Ezért szokás nálunk a járdán össze-vissza menni, ahelyett, hogy a jövők és menők állandón jobbra vagy balra eresztenék maguk mellett egymást, úgy ahogy ez már minden külföldi nagyvárosban szokásos.

És ezt a sort lehetne a végtelenségig folytatni, a rendetlenség példái kifogyhatatlanok Budapest városában. Most azonban néhány olyan esetről akarunk megemlékezni, amikor tulságos rendet akarnak csinálni Budapesten.

Az egyik a villamosokban való dohányzás kérdése. A fővárosi villamosok belsejében eddig sem volt szabad dohányozni, az, aki villamosra akar szállni és nem szeretné eldobni a szivarját, kénytelen kinn maradni a peronon, a kalauz, vagy a kocsi-vezető mellett. Már azon is vitázni lehetne, hogy helyes-e ez? Más külföldi nagy városokban is respektálják azt, hogy villamoson zárt helyen az utasoknak kellemetlen lehet a dohányfüst, és ezért itt is az a szabály, hogy a kocsi belsejében nem szabad dohányozni, azonban a szabály alól adnak kivételt, a pótkocsikban rendszerint szabad a dohányzás. Ami szerény nézetünk szerint, nyáron, amikor a kocsiknak az oldalait amugy is leszerelik és a villamosok úgy száguldoznak, hogy a legnagyobb molesztálása a közönségnek az, hogy a friss levegőre hivatkozva eltiltják őket a dohányzástól. Most azonban még attól is el akarják tiltani a dohányosokat, hogy a kocsi peronján tovább szívhassák azt a szivar-

vart, amit sajnálnak eldobni. A dohányos ember kénytelen gyalog járni a villamos mellett vagy akkor dobni el a szivarját, mikor az a legjobban esik neki. Már tavaly meghozta a város az erre vonatkozó szabályrendeletet,

azóta nem hallottunk róla, már-már azt hittük, hogy elaludt az egész ügy és maga a főváros is belátja, hogy ez a határozat csak egy felesleges szekaturája volna a fővárosi közönségnek. Azonban csalódtunk, a szabályrendelet most járja meg a miniszteri jóváhagyáshoz vezető utat és éppen mostanában indult meg egy akció, amelyiknek az a célja, hogy megsürgesse a döntést és véglegesen számízza a villamosokról a dohányosokat.

A másik eset, amit itt föl akarunk említeni, inkább komikus, mint komoly, de eléggé jellemző arra, hogy azok, akiknek Budapesten némi hatáskört és hatalmat adott a végzet, néha milyen baszkodással akarják kihasználni ezt a helyzetet. Egy csomó budapesti házban ujabban táblácskákat akasztottak ki a következő szöveggel:

„Kutyák a fölépcsőn és a folyosókon még poráron sem vezethetők; mindenkor ölben viendők.”

A lakó tehát, aki ezer meg kétezer, meg háromézer korona bért fizet azokért a lyukakért, amiket Budapesten szobáknak hívnak, ha kutyát tart, — pedig igen sok állatbarát van, aki teljes joggal a fővárosban sem akarja megtagadni magától ezt a passziót — valahányszor a kutyájával kísétál, már pedig a kutya egészsége miatt is legalább minden nap egyszer ezt is meg kell tenni, a lépcsőházban szépen ölbe nyalábolhatja a kutyáját és így viheti föl az emeletre, nehogy a kutya lába egyikét sáros nyomot hagyjon a padlón, ami a házmesterre azt a kötelességet róná, hogy azt egy vizes ruhával föltörölje.

Igy csinálnak rendet Budapesten akkor, amikor rendet csinálnak.